

CUPRINS

Studiind capitolul 1, veți reuși:

- să explicați și să argumentați intra și multidisciplinar evenimentele și procesele istorice;
- să comparați sursele istorice, în vederea stabilitării credibilității și validității informațiilor conținute de acestea;
- să descoperiți oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente.

Studiind capitolul 2, veți reuși:

- să explicați și să argumentați intra și multidisciplinar evenimentele și procesele istorice;
- să utilizați termenii/conceptele specifice istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare;
- să descoperiți constantele în desfășurarea fenomenelor istorice studiate;
- să comparați și să evaluați argumente diferite, în vederea formulării unor judecății proprii;
- să analizați mesajele transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite;
- să integrați cunoștințele obținute în medii nonformale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate;
- să analizați punctele de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate;
- să realizați conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene.

Deșteaptă-te, române! 3

Capitolul 1

POPOARE ȘI SPAȚII ISTORICE

Romanitatea românilor în viziunea istoricilor	6
* Studiu de caz – Gh. I. Brătianu despre Marea Neagră	12
Descoperitori de noi spații și culturi între secolele al XV-lea și al XIX-lea	16
* Studiu de caz – Călători străini despre civilizația din spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile epocii moderne	22
Călători români acasă și în lume	26
Lecție de sinteză	30
Evaluare	32

Capitolul 2

OAMENII, SOCIETATEA ȘI LUMEA IDEILOR

Sate din Europa și din spațiul românesc	34
Târguri și orașe din Europa și din spațiul românesc	40
Viziuni despre modernizare în Europa secolelor XIX–XX. Curente și politici culturale, identități naționale și identitate europeană ..	44
Politicele culturale și românilor din afara granițelor. Diversitatea etnică, confesională și soluțiile politice în România modernă	48
Minorități naționale în România secolului al XX-lea	51
Secolul al XX-lea între democrație și totalitarism. Ideologii și practici politice în România și în Europa	56
* Studiu de caz – Construcția democrației și ideologia totalitară în România. Oameni, fapte și idei	60
Constituțiile din România	62
* Studiu de caz – Instituții și drepturi cetățenești înscrise în Constituția de la 1866	68
Lecție de sinteză	70
Evaluare	72

Capitolul 3

STATUL ȘI POLITICA

Autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc (secolele IX–XVIII)	74
Statul român modern: de la proiect politic la realizarea României Mari (secolele XVIII–XX)	84
*Studiu de caz – De la „partida națională” la sistemul politic pluripartidist în România secolelor XIX–XX.	90
Redefinirea rolurilor statului de la Primul Război Mondial la Planul Schuman. Situația României	96
România postbelică. Stalinism, naționalism-comunism și disidență anticomunistă	100
Construcția democrației postdecembriște	106
Lecție de sinteză	108
Evaluare	109

Capitolul 4

RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

Spațiul românesc între diplomație și conflict în Evul Mediu și la începuturile modernității	110
România și concertul european: de la „criza orientală” la mariile alianțe ale secolului al XX-lea	118
*Studiu de caz – Voci ale diplomației românești. De la Dimitrie Cantemir la Grigore Gafencu	126
România în perioada Războiului Rece	130
*Studiu de caz – Diplomația românească între Tratatul de la Varșovia și Uniunea Europeană	136
Lecție de sinteză	140
Evaluare	141

Capitolul 5

RELIGIA ȘI VIAȚA RELIGIOASĂ

Biserica și școala în Evul Mediu și la începuturile modernității.	
Construcție ecclaziastică și implicare laică	142
Protectorat religios și identitate culturală în Europa și spațiul românesc.	
Statul, biserica și diaspora	148
*Studiu de caz – România și toleranța religioasă în secolul al XX-lea	152
Lecție de sinteză	156
Evaluare	158
Bibliografie	160

Studiind capitolul 3, veți reuși:

- să utilizați termenii/conceptele specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare;
- să construiți demersuri de tip analitic cu privire la situații și contexte economice, sociale, politice, culturale;
- să proiectați un demers de cooperare pentru identificarea și realizarea unor scopuri comune;
- să descoperiți constantele în desfășurarea fenomenelor istorice studiate;
- să comparați și să evaluați argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii;
- să analizați mesajele transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite.

Studiind capitolul 4, veți reuși:

- să construiți demersuri de tip analitic cu privire la situații și contexte economice, sociale, politice, culturale;
- să descoperiți constantele în desfășurarea fenomenelor istorice studiate;
- să comparați și să evaluați argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii;
- să analizați punctele de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate.

Studiind capitolul 5, veți reuși:

- să explicați și să argumentați intra și multidisciplinar evenimentele și procesele istorice;
- să comparați sursele istorice, în vederea stabilitării credibilității și validității informațiilor conținute de acestea;
- să integrați cunoștințele obținute în medii nonformale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate.